

DOI 10.37491/UNZ.111.5
УДК 351:004.9:342.72/.73

Ірина П'ЯТНИЧУК¹, Інна СУРАЙ²

ЦИФРОВІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Досліджено проблему цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах трансформації системи публічного управління України. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю забезпечення відкритості, прозорості та підзвітності органів публічної влади в умовах розвитку цифрового суспільства, активного впровадження електронного урядування та цифрових технологій у систему публічного управління. Метою статті є дослідження особливостей цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в Україні, аналіз сучасного стану цифровізації системи доступу до інформації та обґрунтування напрямів удосконалення механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах цифрової трансформації публічного управління. У процесі дослідження проаналізовано сучасні наукові підходи до забезпечення доступу до публічної інформації, цифровізації публічного управління, розвитку електронного урядування, інформаційної відкритості органів влади та впровадження цифрових механізмів взаємодії держави і громадян. Досліджено особливості використання сучасних інформаційно-

¹ докторка наук з державного управління, доцентка, деканеса факультету управління, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, iryna.piatnychuk@pnu.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0003-2876-6422>.

² докторка наук з державного управління, професорка, професорка кафедри публічного управління та адміністрування, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, inna.suray@pnu.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0003-4377-2724>.

комунікаційних технологій, електронних сервісів, цифрових платформ, відкритих даних та інструментів електронної демократії у діяльності органів публічної влади. Встановлено, що сучасні наукові підходи переважно зосереджуються на окремих аспектах цифрової трансформації публічного управління, тоді як питання комплексної цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації потребують подальшого системного дослідження. Виокремлено систему механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, до якої віднесено правовий, організаційно-інституційний, цифрово-комунікаційний, соціально-партисипативний, кадровий та безпековий механізми. Визначено їхні основні складові та функціональне призначення в системі публічного управління. Досліджено сучасний стан цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в Україні, визначено основні проблеми їх функціонування, серед яких – фрагментарність цифрової інфраструктури, недостатня інтеграція державних інформаційних систем, нерівномірний рівень цифровізації органів влади, ризики кібербезпеки та цифрова нерівність населення. Наукову цінність дослідження становить запропонована авторська структурно-функціональна модель цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, яка інтегрує систему механізмів забезпечення доступу до інформації з методологічним інструментарієм оцінювання рівня цифрової зрілості публічного управління та враховує сучасні зовнішні фактори цифрової трансформації. У результаті дослідження зроблено висновок, що ефективність цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації залежить від рівня розвитку електронного урядування, інтегрованості цифрових систем, цифрових компетентностей публічних службовців, рівня цифрової інклюзивності та забезпечення інформаційної безпеки. Обґрунтовано напрями удосконалення механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах цифрової трансформації публічного управління України.

Ключові слова: публічна інформація, доступ до публічної інформації, механізми публічного управління, цифровізація, цифрова трансформація, електронне урядування, інформаційна відкритість, відкриті дані, цифрова зрілість, інформаційні права, кібербезпека.

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства та реформування системи публічного управління в Україні особливої актуальності набуває питання забезпечення ефективного доступу громадян до публічної інформації. Реалізація права на доступ до інформації є важливою складовою демократичного врядування, забезпечення прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підвищення рівня суспільної довіри до державних інституцій, а також розвитку інформаційного суспільства.

Сучасні процеси цифровізації та розвитку електронного урядування створюють нові можливості для удосконалення механізмів доступу до публічної інформації шляхом впровадження цифрових сервісів, електронних платформ, відкритих реєстрів та систем відкритих даних. Водночас стрімкий розвиток цифрових технологій супроводжується низкою проблем, серед яких – недостатній рівень інтеграції інформаційних систем органів публічної влади, фрагментарність нормативно-правового регулювання, нерівномірний рівень цифровізації державних інституцій, недостатній рівень цифрових компетентностей публічних службовців, а також виклики інформаційної безпеки в умовах воєнного стану.

Незважаючи на активне впровадження інструментів електронного урядування та цифрових платформ, механізми забезпечення доступу до публічної інформації потребують подальшого удосконалення з урахуванням сучасних тенденцій цифрової трансформації публічного управління. Особливої уваги потребують питання забезпечення інформаційної відкритості органів влади, підвищення ефективності цифрової взаємодії між державою та громадянами, розвитку систем відкритих даних і вдосконалення нормативно-правового забезпечення реалізації інформаційних прав громадян.

У зв'язку з цим, актуальним є дослідження процесів цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, виявлення основних проблем їх функціонування та обґрунтування напрямів удосконалення в умовах трансформації системи публічного управління в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика забезпечення доступу до публічної інформації, розвитку електронного урядування та цифровізації механізмів публічного управління є предметом наукових досліджень багатьох українських учених. Значний внесок у дослідження теоретичних і практичних аспектів функціонування системи публічного управління, інформаційної відкритості органів влади та реалізації інформаційних прав громадян зробили В. Авер'янов [1], Н. Нижник [2], В. Малиновський [3], О. Карпенко, Ж. Денисюк, В. Наместнік [4], С. Дзюба [5] та інші.

У наукових працях досліджуються питання нормативно-правового забезпечення доступу до публічної інформації, розвитку електронного урядування, функціонування систем відкритих даних, впровадження цифрових технологій у діяльність органів публічної влади. Особливу увагу науковці приділяють проблемам забезпечення прозорості діяльності органів влади, розвитку інформаційного суспільства, удосконалення механізмів взаємодії держави та громадян в умовах цифровізації.

Водночас сучасні трансформаційні процеси в публічному управлінні, активний розвиток цифрових платформ та електронних сервісів, а також виклики, пов'язані з інформаційною безпекою й умовами воєнного стану, зумовлюють необхідність подальшого дослідження механізмів забезпечення доступу до публічної інформації. Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, недостатньо дослідженими залишаються пи-

тання комплексного удосконалення механізмів доступу до публічної інформації в умовах цифрової трансформації публічного управління, інтеграції цифрових інструментів у діяльність органів публічної влади та підвищення ефективності реалізації інформаційних прав громадян.

Постановка цілей статті. Метою статті є дослідження особливостей цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в Україні, визначення основних проблем їх функціонування та обґрунтування напрямів удосконалення в умовах трансформації системи публічного управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах трансформації системи публічного управління доступ до публічної інформації є одним із ключових механізмів реалізації принципів відкритості, прозорості та підвітності органів публічної влади. Розвиток цифрових технологій, поширення електронного урядування та формування інформаційного суспільства зумовлюють необхідність удосконалення механізмів забезпечення інформаційних прав громадян шляхом впровадження сучасних цифрових інструментів у діяльність органів публічної влади.

У 2026 році в Україні спостерігається суттєве зростання рівня цифровізації публічних послуг та активне впровадження електронного урядування. Центральним елементом цифрової трансформації держави стала платформа «Дія», яка функціонує як комплексна цифрова екосистема взаємодії громадян, бізнесу та органів влади. Станом на березень 2026 року застосунок «Дія» вже має 24 млн користувачів, що свідчить про високий рівень проникнення цифрових сервісів у повсякденне життя населення [6].

Аналіз статистичних показників використання електронних послуг демонструє значну активність громадян у сфері цифрової взаємодії з державою. Зокрема, витяги про місце проживання були сформовані понад 12,8 млн разів, що підтверджує високий попит на електронні адміністративні послуги. Водночас у межах програми «Зимова еПідтримка» через онлайн-сервіси було подано 14,3 млн заяв, що засвідчує ефективність цифрових механізмів реалізації державної соціальної політики [7].

Важливим напрямом цифровізації залишається надання послуг у сфері транспортного адміністрування. За допомогою цифрових сервісів було здійснено понад 6,2 млн транзакцій з оплати штрафів за порушення правил дорожнього руху [7]. Крім того, розвиток цифрових сервісів у сфері транспортного адміністрування підтверджується тим, що від запуску онлайн-послуги у грудні 2023 року через смартфон було продано понад 500 911 транспортних засобів [8].

Суттєвим досягненням цифрової трансформації стало впровадження технологій штучного інтелекту в систему державних сервісів. Запущений у 2026 році інтелектуальний помічник «Дія.АІ» забезпечив опрацювання понад 1 млн користувацьких запитів, сприяючи підвищенню доступності та оперативності отримання інформації й адміністративних послуг.

Важливу роль у розвитку цифрової екосистеми відіграє також інтеграція бізнесу з державними електронними сервісами. Понад 25 тис. підприємств та установ інтегрували Дію у свої процеси, що дозволило суттєво скоротити використання паперових копій документів та оптимізувати адміністративні процедури [6].

Крім того, подальший розвиток цифрової інфраструктури забезпечив широке використання електронних кабінетів для доступу до державних реєстрів, отримання адміністративних послуг та ведення військового обліку. Таким чином, результати функціонування цифрової платформи «Дія» підтверджують її значний вплив на підвищення ефективності державного управління, спрощення процедур взаємодії громадян із державою та формування сучасного цифрового суспільства в Україні.

У науковій літературі доступ до публічної інформації розглядається як важливий елемент забезпечення принципів відкритості, прозорості та підзвітності органів публічної влади. Зокрема, Н. Павлюк зазначає, що право на доступ до публічної інформації є одним із фундаментальних прав у демократичній державі, а прозорість діяльності органів влади сприяє зниженню рівня корупції та забезпеченню громадського контролю за діяльністю державних інституцій [9, с. 453].

Питання відкритості діяльності органів публічної влади та реалізації принципів інформаційної прозорості досліджуються також у працях Л. Горбатой, яка визначає інформаційну відкритість як один із ключових принципів функціонування демократичного врядування та важливу складову ефективної взаємодії держави й суспільства [10].

Окремі дослідники акцентують увагу на взаємозв'язку доступу до публічної інформації та цифровізації системи публічного управління. Так, Л. Герасимюк і Л. Тарасюк зазначають, що впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та інструментів електронного урядування сприяє трансформації діяльності органів публічного управління, підвищенню оперативності інформаційної взаємодії та забезпеченню більшої доступності публічної інформації для громадян [11, с. 43].

Значний внесок у дослідження механізмів розвитку електронного урядування здійснила Ю. Мохова, яка в дисертаційному дослідженні «Державні механізми розвитку електронного урядування в умовах цифрових трансформацій України» [12] обґрунтовує необхідність формування комплексної системи цифрової взаємодії між державою та громадянами на основі впровадження сучасних цифрових технологій. Авторка розглядає електронне урядування як складову трансформації механізмів державного управління та акцентує увагу на розвитку цифрової інфраструктури, відкритих даних і цифрових сервісів.

Питання диджиталізації публічного управління досліджує Г. Разумей, яка визначає цифровізацію як ключовий напрям трансформації механізмів публічного управління в Україні [13, с. 140]. У роботі авторка аналізує механізми електронного урядування, цифрової взаємодії держави та суспільства, а також наголошує на необхідності інтеграції цифрових технологій у всі сфери публічного управління. Особливу увагу приділено цифровим механізмам комунікації органів влади з громадянами.

Проблеми цифровізації системи публічного управління також розглядаються у працях Н. Бондарчук, яка досліджує сучасний стан цифрової трансформації публічного управління та визначає основні фактори, що впливають на розвиток цифрових механізмів державного управління [14, с. 214]. Авторка акцентує увагу на використанні інформаційно-комунікаційних технологій як інструменту підвищення ефективності управлінських процесів та забезпечення прозорості діяльності органів влади.

Важливий напрям досліджень пов'язаний із розвитком електронної демократії та цифрових механізмів взаємодії громадян із державою. Зокрема, С. Пиріг у роботі, присвяченій цифровізації публічного управління та е-демократії на регіональному рівні, аналізує інструменти електронної демократії, цифрові сервіси та механізми електронної участі громадян у процесах публічного управління [15]. Авторка підкреслює, що розвиток цифрових інструментів е-демократії сприяє підвищенню рівня відкритості органів влади та забезпеченню доступу громадян до публічної інформації.

Окремі аспекти інформаційної відкритості та цифровізації механізмів публічного управління досліджуються у працях А. Алієва, який розглядає цифровізацію як процес трансформації механізмів публічного управління та наголошує на важливості відкритості інформації для забезпечення ефективного прийняття управлінських рішень [16, с. 237]. Автор акцентує увагу на необхідності використання цифрових технологій для забезпечення прозорості державної політики та розвитку цифрової комунікації між владою і суспільством.

У сучасних дослідженнях цифрової трансформації публічного управління також значна увага приділяється механізмам електронного урядування, електронної участі та цифрових сервісів. Зокрема, З. Бурик та І. Івасюгин розглядають цифровізацію як комплексний механізм модернізації системи публічного управління, який охоплює електронні послуги, онлайн-комунікацію, цифрові платформи та інструменти електронної участі громадян [17].

Проведений аналіз наукових публікацій свідчить, що більшість українських науковців досліджують переважно правові механізми забезпечення доступу до інформації, механізми електронного урядування, цифровізацію публічного управління, механізми електронної демократії та цифрові комунікаційні механізми взаємодії держави і громадян. Водночас сучасні процеси цифрової трансформації системи публічного управління зумовлюють необхідність комплексного підходу до дослідження механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, оскільки функціонування системи інформаційної відкритості органів влади забезпечується сукупністю взаємопов'язаних правових, організаційних, цифрових, кадрових та безпекових компонентів.

Водночас проведений аналіз наукових досліджень дозволяє констатувати, що більшість наукових підходів має переважно фрагментарний характер та зосереджується на окремих аспектах цифровізації публічного управління, електронного урядування або інформаційної відкритості органів влади. Недостатньо дослідженими залишаються питання комплексної вза-

сמודії механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, оцінювання рівня цифрової зрілості системи публічного управління, а також впливу безпекових і кадрових факторів на ефективність цифрової трансформації. Крім того, у більшості наукових праць недостатньо уваги приділяється проблемам інтеграції державних цифрових систем, ризикам кібербезпеки та впливу воєнного стану на функціонування цифрових механізмів доступу до інформації.

У зв'язку з цим, доцільним є виокремлення комплексної системи механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах цифрової трансформації публічного управління, яка відрізняється за своїм функціональним призначенням, інструментами реалізації та сферою впливу. Такий підхід дозволяє більш комплексно дослідити процеси цифровізації інформаційної відкритості органів влади, визначити взаємозв'язки між окремими складовими цифрової трансформації та обґрунтувати напрями удосконалення механізмів доступу до публічної інформації.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що систему забезпечення доступу до публічної інформації в умовах цифрової трансформації доцільно розглядати через сукупність правового, організаційно-інституційного, цифрово-комунікаційного, соціально-партисипативного, кадрового та безпекового механізмів (табл. 1).

Правовий механізм забезпечує нормативно-правове регулювання доступу до публічної інформації, законодавче забезпечення реалізації інформаційних прав громадян, формування правових гарантій доступу до інформації та відповідальності за порушення інформаційного законодавства. Реалізація цього механізму створює правову основу функціонування системи інформаційної відкритості органів публічної влади.

Організаційно-інституційний механізм охоплює систему органів державної влади та місцевого самоврядування, розподіл повноважень між суб'єктами забезпечення доступу до інформації, а також механізми контролю та моніторингу реалізації інформаційної політики. Основним функціональним призначенням цього механізму є організація функціонування системи доступу до публічної інформації та забезпечення координації діяльності органів влади у сфері інформаційної відкритості.

Цифрово-комунікаційний механізм є одним із ключових елементів сучасної цифрової трансформації публічного управління. Він включає інструменти електронного урядування, цифрові платформи, офіційні вебсайти органів влади, системи відкритих даних, інформаційно-комунікаційні технології, електронні реєстри та AI-інструменти. Основною функцією цього механізму є цифровізація та автоматизація доступу до публічної інформації, забезпечення цифрової взаємодії між державою та громадянами, а також підвищення рівня інформаційної відкритості органів влади.

Соціально-партисипативний механізм передбачає розвиток електронної демократії, громадської участі та громадського контролю за діяльністю органів влади. Зазначений механізм забезпечує відкритість процесів публічного управління, формування цифрових інструментів участі громадян у прийнятті управлінських рішень та розвиток взаємодії громадянського суспільства з державою.

Таблиця 1

**Види механізмів забезпечення доступу до публічної інформації
в умовах цифрової трансформації публічного управління**

Вид механізму	Основні складові	Функціональне призначення
Правовий	Нормативно-правове регулювання; законодавче забезпечення; правові гарантії доступу до інформації; відповідальність за порушення інформаційних прав	Забезпечення реалізації права громадян на доступ до інформації
Організаційно-інституційний	Система органів влади; розподіл повноважень; контроль; моніторинг	Організація функціонування системи доступу до інформації
Цифрово-комунікаційний	Електронне урядування; цифрові платформи; вебсайти; відкриті дані; ІКТ; електронні реєстри; AI-інструменти	Цифровізація та автоматизація доступу до інформації
Соціально-партисипативний	Електронна демократія; громадська участь; громадський контроль	забезпечення відкритості та участі громадян
Кадровий	Цифрові компетентності; професійна підготовка; цифрова культура; кадрове забезпечення цифровізації	Формування кадрової готовності до цифрової трансформації
Безпековий	Кібербезпека; захист інформації; захист персональних даних; цифрова стійкість	Забезпечення безпечного функціонування цифрових систем

Примітка: складено І. П'ятничук на основі проведеного дослідження.

Важливу роль у забезпеченні ефективності цифрової трансформації відіграє кадровий механізм, який охоплює розвиток цифрових компетентностей публічних службовців, професійну підготовку персоналу, формування цифрової культури та кадрове забезпечення процесів цифровізації. Саме рівень цифрової готовності персоналу значною мірою визначає ефективність функціонування цифрових механізмів доступу до публічної інформації.

Окремого значення в умовах цифровізації набуває безпековий механізм, який включає кібербезпеку, захист інформації, захист персональних даних та забезпечення цифрової стійкості державних інформаційних систем. В умовах зростання кіберзагроз та активного розвитку цифрових сервісів забезпечення безпечного функціонування цифрових систем є необхідною умовою ефективною реалізації інформаційних прав громадян.

Запропонована система механізмів забезпечення доступу до публічної інформації дозволяє комплексно дослідити процеси цифровізації публічного управління та сформувати цілісний науковий підхід до аналізу інформаційної відкритості органів влади в умовах цифрової трансформації держави.

Варто відмітити, що на сучасному етапі цифровізація механізмів доступу до публічної інформації реалізується через розвиток електронного урядування, функціонування державних електронних реєстрів, порталів відкритих даних, електронного документообігу та цифрових сервісів надання адміністративних послуг. У науковій літературі зазначається, що цифровізація суттєво трансформує систему державного управління та створює нові форми взаємодії між державою і суспільством. Зокрема, Н. Петренко наголошує, що цифрові технології забезпечують трансформацію системи державного управління, змінюють організацію діяльності органів влади та сприяють розвитку комунікації з громадянами [18, с. 112].

Одним із ключових напрямів цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації є розвиток електронного урядування. У дослідженнях Ю. Мохової підкреслюється, що сучасний розвиток електронного урядування в Україні супроводжується модернізацією інформаційно-технологічної інфраструктури держави та розвитком таких елементів цифрової інфраструктури, як: відкриті дані, електронні державні послуги, хмарні сервіси, кібербезпека та електронні комунікації [12]. Авторка зазначає, що удосконалення цифрової інфраструктури сприяє підвищенню прозорості діяльності органів влади та зменшенню рівня бюрократизації управлінських процесів.

Важливе місце у процесі цифровізації займає розвиток систем відкритих даних. В Україні функціонує державна система оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних, що забезпечує громадянам доступ до державних інформаційних ресурсів. Зокрема, портал відкритих даних Верховної Ради України [19] забезпечує доступ до нормативно-правової бази, інформації про законопроекти, діяльність парламенту та інші набори відкритих даних. Запровадження механізмів відкритих даних сприяє підвищенню рівня інформаційної відкритості органів влади, розвитку громадського контролю та забезпеченню прозорості управлінських процесів.

Суттєвий вплив на цифровізацію механізмів доступу до публічної інформації має діяльність Міністерства цифрової трансформації України [Помилка! Джерело посилання не знайдено.] та розвиток цифрових державних сервісів. Одним із найбільш успішних прикладів цифровізації публічного управління стало функціонування «Дія» [20], яка забезпечує громадянам доступ до електронних документів, державних послуг та цифрової взаємодії з органами влади. Платформа об'єднує значну кількість електронних сервісів і фактично формує модель «держави у смартфоні».

У контексті євроінтеграційних процесів важливого значення набуває адаптація української системи цифрового урядування до стандартів Європейського Союзу. У країнах ЄС цифровізація механізмів доступу до публічної інформації ґрунтується на принципах «*interoperability*», «*open government*» та «*data governance*». Одним із найбільш успішних прикладів

цифрової трансформації публічного управління є Естонія, де функціонує інтегрована система електронного урядування, що забезпечує автоматизований обмін даними між державними інформаційними системами та високий рівень цифрової взаємодії держави й громадян. Порівняно з європейськими практиками, в Україні цифровізація механізмів доступу до публічної інформації характеризується нерівномірним рівнем розвитку цифрової інфраструктури, недостатньою інтегрованістю державних інформаційних систем та фрагментарністю окремих цифрових сервісів. Водночас активний розвиток електронного урядування та цифрових платформ створює передумови для поступової адаптації системи публічного управління України до європейських стандартів цифрового врядування [21; 22].

У сучасних дослідженнях цифровізація механізмів публічного управління розглядається як багатовимірний процес, який охоплює розвиток відкритих даних, електронних сервісів, цифрових платформ та електронної демократії. Так, у дослідженнях щодо цифрових інструментів удосконалення публічного управління зазначається, що цифровізація врядування створює передумови для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень, розширення доступу громадян до інформації та розвитку цифрової взаємодії між державою і суспільством.

Для комплексного дослідження сучасного стану цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації доцільно застосовувати систему сучасних аналітичних інструментів і методів оцінювання. Одним із найбільш ефективних методів є інституційний аналіз, який дозволяє оцінити рівень нормативно-правового забезпечення цифровізації, ефективність функціонування державних електронних платформ та ступінь інтеграції інформаційних систем органів влади.

Крім того, доцільним є використання функціонального аналізу, що дає можливість визначити вплив цифрових технологій на реалізацію інформаційних прав громадян, рівень прозорості діяльності органів влади та ефективність електронної взаємодії між державою і суспільством. За допомогою функціонального аналізу можна оцінити швидкість обробки інформаційних запитів, доступність цифрових сервісів та якість надання інформаційних послуг.

Для оцінювання рівня цифрової трансформації механізмів доступу до публічної інформації доцільно використовувати порівняльний аналіз цифрової зрілості органів публічної влади. Такий підхід дозволяє порівнювати рівень розвитку електронного урядування, відкритих даних, електронного документообігу та цифрових сервісів у різних органах влади або на різних рівнях публічного управління.

Також ефективним інструментом дослідження є SWOT-аналіз цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, який дозволяє визначити сильні сторони цифрової трансформації (розвиток електронних сервісів, відкритих даних, цифрових платформ), слабкі сторони (фрагментарність цифрової інфраструктури, недостатній рівень цифрових компетентностей, кіберризик), можливості (інтеграція штучного інтелекту, розвиток електронної демократії, євроінтеграція) та загрози (інформаційна безпека, кібератаки, цифрова нерівність).

Таблиця 2
Методологічний інструментарій дослідження цифровізації
механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в Україні

Етап дослідження	Мета етапу	Методи та інструменти дослідження	Основні об'єкти / показники аналізу
1. Інституційно-правовий аналіз	Дослідження нормативно-правового забезпечення цифровізації механізмів доступу до публічної інформації	Нормативно-правовий аналіз; інституційний аналіз; контент-аналіз нормативних документів	Законодавство у сфері доступу до інформації; нормативні акти щодо цифровізації; система органів влади; міжвідомча взаємодія; інтеграція цифрових підходів у законодавство
2. Функціональний аналіз механізмів	Оцінювання ефективності функціонування цифрових інструментів доступу до публічної інформації	Функціональний аналіз; моніторинг цифрових сервісів; UX-аналіз; Digital Analytics	Вебпортали органів влади; системи електронних звернень; електронні реєстри; платформи відкритих даних; швидкість відповіді; рівень відкритості інформації; доступність цифрових сервісів
3. Оцінювання рівня цифрової зрілості	Визначення рівня розвитку цифровізації механізмів доступу до публічної інформації	Метод індикаторного оцінювання; метод експертного оцінювання; метод інтегрального оцінювання	Рівень автоматизації процесів; інтегрованість інформаційних систем; доступність відкритих даних; кількість цифрових сервісів; рівень електронної взаємодії; рівень кіберзахисту
4. Порівняльний аналіз	Порівняння рівня цифровізації органів влади та міжнародних практик	Компаративний аналіз; бенчмаркінг-аналіз; динамічний аналіз	Рівень відкритості даних; розвиток електронного урядування; цифрові сервіси; швидкість обробки інформаційних запитів; міжнародні стандарти цифрового урядування
5. SWOT-аналіз цифровізації механізмів доступу до публічної інформації	Систематизація проблем і перспектив розвитку цифровізації	SWOT-аналіз; PEST-аналіз; ризик-аналіз	Сильні та слабкі сторони цифровізації; можливості та загрози розвитку; політичні, економічні, соціальні й технологічні фактори; кіберризики; ризики витоку інформації; цифрова нерівність

Примітка: складено І. П'ятничук на основі проведеного дослідження.

Для забезпечення комплексного дослідження сучасного стану цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації вважаємо за доцільне використовувати багаторівневий методологічний інструментарій, який охоплює сукупність загальнонаукових, спеціальних та аналітичних методів дослідження (табл. 2).

Запропонований інструментарій забезпечує комплексний підхід до дослідження цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації та дозволяє здійснити не лише теоретичний, а й прикладний аналіз ефективності функціонування цифрових механізмів у системі публічного управління України.

З метою комплексного дослідження процесів цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах трансформації системи публічного управління запропоновано структурно-функціональну модель цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації (рис. 1). Необхідність формування такої моделі зумовлена тим, що сучасні наукові підходи переважно досліджують окремі аспекти інформаційної відкритості органів влади, зокрема правове забезпечення доступу до інформації, електронне урядування, розвиток відкритих даних або цифрові інструменти комунікації держави та громадян. Водночас у науковій літературі відсутній комплексний підхід до дослідження взаємозв'язку механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, цифрової трансформації публічного управління та рівня цифрової зрілості системи інформаційної відкритості органів влади.

Запропонована модель дозволяє розглядати цифровізацію механізмів забезпечення доступу до публічної інформації як цілісну багаторівневу систему, що функціонує під впливом зовнішніх факторів цифрової трансформації та охоплює взаємопов'язані правові, організаційні, цифрові, кадрові та безпекові компоненти. Формування такої моделі обумовлене необхідністю систематизації сучасних механізмів інформаційної відкритості органів влади, визначення їх функціонального призначення та розроблення комплексного методологічного інструментарію оцінювання ефективності цифровізації публічного управління.

У структурі авторської моделі визначено зовнішні фактори впливу, які безпосередньо формують сучасні тенденції розвитку цифрових механізмів забезпечення доступу до публічної інформації. До таких факторів віднесено євроінтеграційні процеси, цифровізацію суспільства, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, поширення технологій штучного інтелекту, кіберзагрози та умови воєнного стану. Зазначені фактори визначають необхідність адаптації системи публічного управління до нових цифрових викликів та потребують модернізації механізмів забезпечення інформаційної відкритості органів влади.

Центральним елементом моделі визначено ціль цифрової трансформації, яка полягає в забезпеченні відкритості, прозорості та ефективного доступу громадян до публічної інформації шляхом удосконалення механізмів публічного управління. Реалізація зазначеної цілі забезпечується через функціонування системи взаємопов'язаних механізмів забезпечення доступу до публічної інформації.

Рис. 1. Структурно-функціональна модель цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації

Примітка: складено І. П'ятничук на основі проведеного дослідження.

У межах моделі виокремлено правовий механізм, який забезпечує нормативно-правове регулювання доступу до публічної інформації, законодавче забезпечення реалізації інформаційних прав громадян та формування правових гарантій інформаційної відкритості органів влади. Організаційно-інституційний механізм охоплює систему органів державної влади, розподіл повноважень, контроль та моніторинг реалізації інформаційної політики у сфері доступу до публічної інформації.

Одним із ключових елементів моделі є цифрово-комунікаційний механізм, який включає електронне урядування, цифрові платформи, офіційні вебсайти органів влади, системи відкритих даних, електронні реєстри, інформаційно-комунікаційні технології та ШІ-інструменти. Його функціональне призначення полягає в цифровізації та автоматизації доступу до публічної інформації, розвитку цифрової взаємодії між державою та громадянами, а також підвищенні ефективності функціонування електронного урядування.

Соціально-партисипативний механізм спрямований на забезпечення громадської участі, розвиток електронної демократії та громадського контролю за діяльністю органів влади. У сучасних умовах цифрової трансформації цей механізм виступає важливим інструментом підвищення відкритості публічного управління та розвитку цифрової взаємодії держави й громадянського суспільства.

Кадровий механізм забезпечує формування кадрової готовності до цифрової трансформації шляхом розвитку цифрових компетентностей, професійної підготовки та цифрової культури публічних службовців. Його роль особливо зростає в умовах активного впровадження цифрових технологій у діяльність органів влади.

Окреме місце у структурі моделі займає безпековий механізм, який охоплює кібербезпеку, захист інформації, захист персональних даних та забезпечення цифрової стійкості інформаційних систем. В умовах зростання кіберризиків і цифрових загроз безпековий механізм є необхідною умовою ефективного функціонування системи доступу до публічної інформації.

Важливою складовою авторської моделі є методологічний інструментарій дослідження цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, який включає п'ять взаємопов'язаних етапів: інституційно-правовий аналіз, функціональний аналіз цифрових механізмів, оцінювання рівня цифрової зрілості, порівняльний аналіз та SWOT-аналіз цифровізації. Запропонований методологічний підхід дозволяє комплексно оцінити сучасний стан цифрової трансформації системи доступу до публічної інформації та визначити напрями її подальшого удосконалення.

Особливе значення у структурі моделі має блок оцінювання рівня цифрової зрілості системи доступу до публічної інформації, який базується на використанні критеріїв цифрової доступності, рівня відкритості даних, інтегрованості інформаційних систем, рівня автоматизації, цифрової інклюзивності, кібербезпеки та цифрових компетентностей. Запровадження такого підходу дозволяє оцінити ефективність цифровізації механізмів інформаційної відкритості органів влади та визначити рівень готовності системи публічного управління до функціонування в умовах цифрового суспільства.

Для підвищення практичної цінності запропонованої моделі вважаємо за доцільне конкретизувати систему критеріїв оцінювання цифрової зрілості через сукупність вимірюваних індикаторів (табл. 3). Запропоновані індикатори можуть використовуватися органами публічної влади для моніторингу стану цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації та визначення пріоритетних напрямів їх удосконалення.

Таблиця 3

Індикатори оцінювання рівня цифрової зрілості механізмів забезпечення доступу до публічної інформації

Критерій	Індикатори оцінювання
Цифрова доступність	Частка адміністративних та інформаційних послуг, доступних онлайн (%); відповідність вебресурсів стандартам доступності WCAG; середній час доступу до інформації через цифрові канали
Відкритість даних	Кількість наборів відкритих даних; частота оновлення наборів даних; частка наборів даних у машиночитному форматі (%)
Інтегрованість інформаційних систем	Кількість інтегрованих державних реєстрів; рівень міжвідомчого електронного обміну даними (%); кількість автоматизованих міжсистемних взаємодій
Рівень автоматизації	Частка автоматизованих процедур обробки інформаційних запитів (%); використання електронного документообігу; середній час опрацювання інформаційного запиту
Цифрова інклюзивність	Охоплення громадян цифровими сервісами (%); доступність сервісів для осіб з інвалідністю; кількість альтернативних каналів доступу до інформації
Кібербезпека	Наявність сертифікованих систем захисту інформації; кількість кіберінцидентів; частка працівників, які пройшли навчання з кібербезпеки (%)
Цифрові компетентності	Частка працівників, які пройшли цифрове навчання (%); рівень цифрової грамотності персоналу; кількість програм підвищення цифрової кваліфікації

Примітка: складено І. П'ятничук на основі проведеного дослідження.

На основі зазначених індикаторів може бути сформований інтегральний індекс цифрової зрілості механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, що дозволить здійснювати міжвідомчі порівняння, моніторинг динаміки цифрової трансформації та оцінювання ефективності реалізації державної політики у сфері цифрового врядування.

Отже, наукова цінність запропонованої моделі полягає у формуванні комплексного підходу до дослідження цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, який поєднує структурний, функціональний та методологічний компоненти аналізу. На відміну від наявних підходів, модель інтегрує механізми забезпечення доступу до публічної інформації з системою оцінювання цифрової зрілості публічного управління та враховує сучасні зовнішні фактори цифрової трансформації.

Слід зазначити, що сучасні процеси цифрової трансформації публічного управління зумовлюють необхідність удосконалення механізмів забезпечення доступу до публічної інформації відповідно до нових технологічних викликів, потреб суспільства та європейських стандартів відкритого врядування. Формування ефективної системи цифрової взаємодії між державою та громадянами потребує комплексного підходу, що охоплює нормативно-правові, організаційні, технологічні, кадрові та безпекові напрями модернізації системи доступу до інформації. Одним із ключових напрямів удосконалення є розвиток єдиної інтегрованої цифрової інфраструктури публічного управління. Найважливішою ознакою фрагментарності державних інформаційних систем ускладнює обмін даними між органами влади та знижує ефективність цифрових механізмів інформаційної відкритості. У зв'язку з цим, доцільним є створення єдиного цифрового середовища взаємодії органів публічної влади, що забезпечуватиме інтеграцію державних реєстрів, електронних платформ, систем електронного документообігу та відкритих даних. Це сприятиме автоматизації інформаційних процесів, підвищенню оперативності надання інформації та формуванню комплексної цифрової екосистеми публічного управління.

Важливим напрямом удосконалення механізмів доступу до публічної інформації є подальший розвиток систем відкритих даних. У сучасних умовах відкриті дані виступають не лише інструментом забезпечення прозорості діяльності органів влади, а й важливим елементом розвитку цифрової економіки та електронної демократії. Для підвищення ефективності функціонування систем відкритих даних необхідно забезпечити стандартизацію форматів оприлюднення інформації, розширення переліку відкритих наборів даних, удосконалення механізмів автоматичного оновлення інформації та інтеграцію відкритих даних із цифровими державними сервісами.

Окремої уваги потребує вдосконалення нормативно-правового забезпечення цифровізації механізмів доступу до публічної інформації. У сучасних умовах існує необхідність адаптації національного законодавства до нових цифрових реалій та європейських стандартів електронного врядування. Доцільним є оновлення законодавчих норм щодо функціонування електронних платформ, використання відкритих даних, електронної взаємодії органів влади, цифрової ідентифікації та захисту інформації у цифровому середовищі [23; 24; 25]. Водночас важливим напрямом є нормативне врегулювання використання технологій штучного інтелекту у сфері публічного управління та цифрового адміністрування інформаційних процесів.

Суттєвого значення набуває розвиток цифрових компетентностей публічних службовців. Ефективне функціонування цифрових механізмів доступу до публічної інформації значною мірою залежить від рівня професійної підготовки працівників органів влади та їхньої здатності працювати з цифровими технологіями. У зв'язку з цим, доцільним є впровадження системи постійного підвищення кваліфікації публічних службовців у сфері цифрового врядування, відкритих даних, інформаційної безпеки та цифрової комунікації. Формування цифрових компетентностей має стати одним із пріоритетних напрямів модернізації кадрової політики у сфері публічного управління.

Одним із перспективних напрямів удосконалення механізмів доступу до публічної інформації є впровадження технологій штучного інтелекту та автоматизації інформаційних процесів. Використання інтелектуальних цифрових систем дозволить автоматизувати обробку інформаційних запитів, оптимізувати пошук інформації, забезпечити персоналізовану цифрову взаємодію з громадянами та підвищити ефективність функціонування електронних сервісів. Водночас впровадження таких технологій потребує належного нормативно-правового регулювання та дотримання принципів захисту персональних даних і кібербезпеки.

Важливим напрямом удосконалення є забезпечення інформаційної безпеки цифрових механізмів доступу до публічної інформації. В умовах активної цифровізації державного управління та зростання кількості кіберзагроз особливої актуальності набуває захист державних інформаційних ресурсів, електронних платформ та систем відкритих даних. Для цього необхідно впроваджувати сучасні механізми кіберзахисту, удосконалювати системи захисту персональних даних, розвивати безпечну цифрову інфраструктуру та забезпечувати постійний моніторинг кіберризиків.

Окрему увагу необхідно приділити забезпеченню цифрової інклюзивності та доступності електронних сервісів для всіх категорій населення. Розвиток цифрових механізмів доступу до інформації має супроводжуватися подоланням цифрової нерівності, розширенням доступу громадян до мережі «Інтернет», удосконаленням цифрової інфраструктури на місцевому рівні та адаптацією електронних платформ до потреб осіб з інвалідністю та інших соціально вразливих груп населення.

Для підвищення ефективності цифровізації механізмів інформаційної відкритості доцільним є також запровадження системи постійного моніторингу та оцінювання рівня цифрової зрілості органів публічної влади. Використання системи індикаторів цифрової трансформації дозволить оцінювати рівень розвитку електронного урядування, відкритих даних, цифрових сервісів та ефективність реалізації інформаційних прав громадян. Це створить передумови для формування обґрунтованої державної політики у сфері цифровізації публічного управління.

Незважаючи на активний розвиток цифрових сервісів та електронного урядування, сучасний стан цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в Україні характеризується низкою системних проблем. Однією з ключових проблем залишається фрагментарність державних інформаційних систем та недостатній рівень їх інтеграції, що ускладнює міжвідомчий обмін інформацією та знижує ефективність цифрової взаємодії органів влади. Водночас спостерігається нерівномірний рівень цифровізації органів місцевого самоврядування, особливо у територіальних громадах, де існують обмеження цифрової інфраструктури та кадрового забезпечення.

Суттєвою проблемою залишається також недостатній рівень стандартизації відкритих даних, що ускладнює автоматизоване використання інформації та інтеграцію державних цифрових платформ. Додатковими викликами виступають недостатній рівень цифрових компетентностей окре-

мих категорій публічних службовців, ризики кібербезпеки в умовах воєнного стану, а також проблема цифрової нерівності населення, що обмежує доступ окремих соціальних груп до електронних сервісів та цифрових механізмів взаємодії з державою.

Таким чином, удосконалення механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах цифрової трансформації публічного управління має здійснюватися на основі комплексного підходу, що поєднує розвиток цифрової інфраструктури, удосконалення нормативно-правового забезпечення, впровадження сучасних цифрових технологій, розвиток цифрових компетентностей публічних службовців та забезпечення належного рівня інформаційної безпеки. Реалізація зазначених напрямів сприятиме підвищенню рівня інформаційної відкритості органів влади, ефективності електронного урядування та забезпеченню повноцінної реалізації інформаційних прав громадян в умовах цифрового суспільства.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У статті досліджено особливості цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах трансформації системи публічного управління України. Проведений аналіз дозволив встановити, що цифровізація доступу до публічної інформації є комплексним процесом, який охоплює правові, організаційно-інституційні, цифрово-комунікаційні, соціально-політичні, кадрові та безпекові компоненти системи публічного управління.

У результаті дослідження обґрунтовано доцільність виокремлення системи механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в умовах цифрової трансформації та визначено їх функціональне призначення. Встановлено, що ефективність цифровізації механізмів інформаційної відкритості органів влади залежить від рівня інтегрованості державних інформаційних систем, розвитку електронного урядування, цифрових компетентностей публічних службовців, рівня цифрової інклюзивності та забезпечення кібербезпеки цифрової інфраструктури.

У ході дослідження визначено основні проблеми функціонування цифрових механізмів забезпечення доступу до публічної інформації в Україні, серед яких: фрагментарність цифрових систем, недостатня інтеграція державних інформаційних ресурсів, нерівномірний рівень цифровізації органів публічної влади, недостатня стандартизація відкритих даних, ризики кібербезпеки та цифрова нерівність населення.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробленні авторської структурно-функціональної моделі цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, яка, на відміну від наявних підходів, поєднує систему механізмів забезпечення доступу до публічної інформації з методологічним інструментарієм оцінювання рівня цифрової зрілості публічного управління та враховує вплив сучасних зовнішніх факторів цифрової трансформації.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробкою системи індикаторів оцінювання цифрової зрілості органів публічної

влади, дослідженням можливостей використання технологій штучного інтелекту у сфері доступу до публічної інформації, а також формуванням адаптивних моделей цифрової взаємодії держави і громадян в умовах розвитку цифрового суспільства та післявоєнної трансформації України.

Список використаних джерел

1. Авер'янов В. Б. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики. Київ : Факт, 2003. 384 с.
2. Нижник Н. Р. Публічна влада та управління: принципи, механізми реалізації. Чернівці : Технодрук, 2008. 432 с.
3. Малиновський В. Я. Державне управління. 3-тє вид. Київ : Атіка, 2009. 608 с.
4. Цифрове врядування / за ред. О. В. Карпенка. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. 336 с.
5. Досвід впровадження е-демократії та е-врядування в Україні / за ред. С. В. Дзюби. Київ : Національний центр підтримки електронного врядування, 2010. 90 с.
6. Вже 24 мільйони українців обрали Дію: державні послуги в кілька кліків (16.03.2026). *ДіЯ*. URL: <https://t.ly/3XU1>.
7. Підсумки 2025: які послуги в Дії були найпопулярнішими серед українців (29.12.2025). *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://t.ly/plAxx>.
8. Онлайн-продаж транспорту в Дії: понад півмільйона успішних угод (08.04.2026). *Головний сервісний центр МВС*. URL: <https://t.ly/PY5vp>.
9. Павлюк Н. М. Доступ до публічної інформації в Україні у контексті Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 453–458. <https://doi.org/10.32782/pdu.2023.2.65>.
10. Горбата Л. П. Інформаційна відкритість як принцип діяльності органів публічної влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 3. С. 125–130. URL: <https://t.ly/Y0g2f>.
11. Герасимюк Л., Тарасюк Л. Інформаційно-комунікаційні технології як чинник трансформації процесу формування іміджу органів публічного управління. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72), № 3. С. 42–45. <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2022.3/08>.
12. Мохова Ю. В. Державні механізми розвитку електронного урядування в умовах цифрових трансформацій України. Дис. ... д-ра наук держ. упр. : 25.00.02 Механізми державного управління / Чорноморський національний університет імені Петра Могили. Миколаїв, 2021. 490 арк. *Чорноморський національний університет імені Петра Могили*. URL: <https://t.ly/TFsRq>.
13. Разумей Г. Ю., Разумей М. М. Діджиталізація публічного управління як складник цифрової трансформації України. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 2 (25). С. 139–145. <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.25>.
14. Бондарчук Н. В., Дуброва Н. П. Цифровізація публічного управління: стан та перспективи розвитку. *Вчені записки Таврійського національ-*

- ного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2023. № 34 (73), Т. 1. С. 214–218. <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.1/38>.
15. Пиріг С. Цифровізація публічного управління та е-демократії на регіональному рівні. *Економічний форум*. 2022. Том 12, № 3. С. 107–113. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-3-13>.
 16. Алієв А. А. о. Особливості цифровізації у сфері публічного управління. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2024. № 2 (74). С. 237–243. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-74-237-243>.
 17. Бурик З. М., Івасютин І. М., Косоногов Д. Д. Диджиталізація в системі публічного управління. *Public Management and Policy*. 2025. № 2 (6). <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.2.04>.
 18. Педренко Н. О., Машковська Л. В. Цифровізація державних адміністративних послуг в Україні: нормативно-правові аспекти. *Право і суспільство*. 2020. № 2. С. 112–119. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.2-1.18>.
 19. Портал відкритих даних України. URL: <https://data.gov.ua/>.
 20. Єдиний державний вебпортал електронних послуг «Дія». URL: <https://t.ly/cv9dI>.
 21. 2023 OECD Digital Government Index. *OECD*. URL: <https://t.ly/wcN6I>.
 22. Digital Decade Policy Programme 2030. *European Commission*. URL: <https://t.ly/Vpt9f>.
 23. Про доступ до публічної інформації. Закон України від 13.01.2011 р. № 2939–VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/73XEx>.
 24. Про захист персональних даних. Закон України від 01.06.2010 р. № 2297–VI. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/Z5L1>.
 25. Про електронні довірчі послуги. Закон України від 05.10.2017 р. № 2155–VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/EvbRa>.

Iryna PIATNYCHUK, Inna SURAY
(*Vasyl Stefanyk Carpathian National University*)

Digitalisation of Mechanisms for Ensuring Access to Public Information under the Conditions of the Transformation of Public Administration in Ukraine

The article examines the problem of digitalisation of mechanisms for ensuring access to public information in the context of the transformation of Ukraine's public administration system. The significance of this research stems from the necessity to ensure the openness, transparency, and accountability of public authorities in the context of the ongoing development of the digital society and the widespread adoption of e-government and digital technologies in public administration. The purpose of the article is to investigate the peculiarities of the digitalisation of mechanisms for ensuring access to public information in Ukraine, to analyse the current state of digitalisation of the information access system, and to substantiate directions for improving mechanisms for ensuring access to public information under the conditions of the digital transformation of public administration. The study analyses contemporary scientific approaches to ensuring access to public information, the digitalisation of public administration, the development of e-governance, information openness of public authorities, and the implementation of digital mechanisms of interaction between the state and citizens. The

peculiarities of the use of modern information and communication technologies, electronic services, digital platforms, open data, and e-democracy tools in the activities of public authorities are examined. It has been established that contemporary scientific approaches are mainly focused on specific aspects of the digital transformation of public administration, while the issue of comprehensive digitalisation of mechanisms for ensuring access to public information requires further systematic research. The article identifies a system of mechanisms for ensuring access to public information, including legal, organisational and institutional, digital and communication, socio-participatory, personnel, and security mechanisms. Their main components and functional purposes within the public administration system are determined. The current state of digitalisation of mechanisms for ensuring access to public information in Ukraine is investigated, and the main problems of their functioning are identified, including the fragmentation of digital infrastructure, insufficient integration of state information systems, uneven levels of digitalisation of public authorities, cybersecurity risks, and digital inequality among the population. The scientific value of the study lies in the proposed author's structural and functional model of digitalisation of mechanisms for ensuring access to public information, which integrates the system of information access mechanisms with a methodological toolkit for assessing the level of digital maturity of public administration and takes into account contemporary external factors of digital transformation. As a result of the study, it is concluded that the effectiveness of digitalisation of mechanisms for ensuring access to public information depends on the level of development of e-governance, the integration of digital systems, the digital competencies of public servants, the level of digital inclusiveness, and the provision of information security. Directions for improving mechanisms for ensuring access to public information under the conditions of the digital transformation of public administration in Ukraine are substantiated.

Keywords: *public information, access to public information, public management mechanisms, digitalisation, digital transformation, e-governance, information openness, open data, digital maturity, information rights, cybersecurity.*

Надійшла до редакції 29.04.2026
Прийнята до друку 19.05.2026

Опублікована онлайн 22.05.2026
Опублікована 31.05.2026

Декларації

Внесок авторів. І. П'ятничук — концепція дослідження, методологія, аналіз та інтерпретація результатів, розроблення авторської структурно-функціональної моделі цифровізації механізмів забезпечення доступу до публічної інформації, підготовка первинного варіанта тексту, редагування та доопрацювання статті. І. Сурай — концепція дослідження, методологія, збір та опрацювання наукових джерел, аналіз та інтерпретація результатів, наукове керівництво дослідженням, редагування та доопрацювання статті.

Фінансування. Дослідження виконано без зовнішнього фінансування.

Конфлікт інтересів. Авторки заявляють про відсутність конфлікту інтересів та підтверджують, що не мають фінансових, професійних, службових або особистих інтересів, які могли б вплинути на результати дослідження, їхню інтерпретацію або висновки, наведені у статті.

Подяки. Авторки висловлюють вдячність колегам факультету управління Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за наукові дискусії та фахові рекомендації, що сприяли підготовці дослідження.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту під час підготовки статті не використовувалися.